C/2023/457

2023.12.1.

P9_TA(2023)0098

Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerének felülvizsgálata

Az Európai Parlament 2023. április 18-i jogalkotási állásfoglalása az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelv, az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről szóló (EU) 2015/1814 határozat és az (EU) 2015/757 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211A(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(C/2023/457)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0551),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 192. cikkének (1) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0318/2021),

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,

— tekintettel a cseh szenátus által a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv alapján benyújtott, indokolt véleményre, amely szerint a jogalkotási aktus tervezete nem egyeztethető össze a szubszidiaritás elvével,

— tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. december 8-i véleményére ([1]),

— tekintettel a Régiók Bizottsága 2022. április 28-i véleményére ([2]),

— tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2023. február 8-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,

— tekintettel az Elnökök Értekezletének 2023. március 9-i határozatára, amely felhatalmazza a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot a jogalkotási eljárás felosztására és két különálló, egységes szerkezetbe foglalt szöveg plenáris ülésen történő előterjesztésére,

— tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,

— tekintettel a Költségvetési Bizottság, az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság, a Fejlesztési Bizottság és a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság véleményeire,

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére (A9-0162/2022),

1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot ([3]);

2. tudomásul veszi a Bizottság ezen állásfoglaláshoz csatolt nyilatkozatait;

3. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;

4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

([1]) HL C 152., 2022.4.6., 175. o.
([2]) HL C 301., 2022.8.5., 116. o.
([3]) Ez az álláspont lép a 2022. június 22-én elfogadott módosítások helyébe (HL C 32., 2023.1.27., 108. o.).

P9_TC1-COD(2021)0211A

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2023. április 18-án került elfogadásra az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelv, valamint az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről szóló (EU) 2015/1814 határozat módosításáról szóló (EU) 2023/… európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2023/959 irányelvvel.)

MELLÉKLET A JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁSHOZ

A Bizottság nyilatkozatai az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelv és az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről szóló (EU) 2015/1814 határozat módosításáról szóló (EU) 2023/959 ([1]) európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadása alkalmából

Innovációs Alap és a tengeri hajózási ágazat

A 10a. cikk (8) bekezdésében említett pályázati felhívásokban szereplő, tengeri hajózási ágazattal kapcsolatos témák keretében 2030-ig 20 millió kibocsátási egységet kell kiosztani a szóban forgó területeken, az említett bekezdés szerint alkalmazandó szabályoknak megfelelően.

Piaci átláthatóság

Az európai szén-dioxid-piac integritásának és átláthatóságának további fokozása érdekében a Bizottság módosításokat vezet be a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítését és az uniós kibocsátásiegység-forgalmi jegyzék működését szabályozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokba, hogy javítsa a kibocsátási egységek és az azokhoz kapcsolódó származtatott termékek piacán a szabályozói jelentéstételt és a piaci nyomon követést, előmozdítsa a piaci visszaélések megelőzését és felderítését, és segítsen fenntartani a kibocsátási egységek és a kapcsolódó származtatott termékek piacainak szabályszerű működését.

Az 1031/2010/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 36. cikke előírja, hogy az aukciós platformnak minden egyes aukciós ügylet teljes és pontos részleteit be kell jelentenie a 2014/65/EU irányelv (MiFID 2) alapján kijelölt illetékes nemzeti hatóságnak. Az árverési rendelet közelgő felülvizsgálata keretében a Bizottság az aukciós adatok közvetlenül az Európai Értékpapírpiaci Hatóságnak (ESMA) való jelentését is elő fogja írni. Ez javítani fogja a kibocsátási egységek aukcióinak és a másodlagos piaccal való releváns kapcsolatoknak a hatékony nyomon követését.

Az (EU) 2019/1122 bizottsági rendelet (a kibocsátásiegység-forgalmi rendelet) 55. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy a kibocsátási egységek átruházásának kezdeményezésekor a tisztán kétoldalú tőzsdén kívüli ügyleteket fel kell tüntetni az uniós kibocsátásiegység-forgalmi jegyzékben. Ezt a feltüntetést azonban a piaci szereplők nem végzik szisztematikusan. A számlatulajdonosok jobb tájékoztatása és e rendelkezés jobb végrehajtásának biztosítása érdekében a Bizottság módosítani fogja a tisztán kétoldalú tőzsdén kívüli ügyletek feltüntetésére vonatkozó követelményt. Emellett a Bizottság technikai kiigazításokat fog eszközölni az uniós kibocsátásiegység-forgalmi jegyzék rendszerében annak érdekében, hogy a feltüntetés kötelező követelmény legyen az ügyletek végrehajtása tekintetében.

A kibocsátási egységek úgynevezett azonnali piacát illetően a Bizottság a piaci szabályozók rendelkezésére álló adatok minőségének javítása érdekében módosítani fogja a kibocsátásiegység-forgalmi jegyzékről szóló rendeletet is annak érdekében, hogy a piaci szabályozók rendszeres hozzáférést kérhessenek az uniós kibocsátásiegység-forgalmi jegyzék adataihoz. Ez lehetővé teszi a szabályozók számára, hogy időszerű információkhoz jussanak, amelyek összevethetők a származtatott ügyletek piacairól kapott szabályozási adatokkal, és adott esetben beavatkozhassanak az európai szén-dioxid-piac megfelelő működésének fenntartása érdekében.

Végezetül a Bizottság emlékeztetni kíván arra, hogy 2018 januárjától a pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv (MiFID 2) pénzügyi eszköznek minősíti a kibocsátási egységeket. Korábban csak a kibocsátási egységekre vonatkozó származtatott ügyletek tartoztak a pénzügyi piaci szabályok hatálya alá. A gyakorlatban ez a besorolás nagyon konkrét kötelezettségeket ró az európai szén-dioxid-piacon kereskedő szervezetekre.

A 2014/65/EU irányelv (MiFID 2) 58. cikke szerint minden piaci szereplőnek naponta jelentést kell tennie a szén-dioxid-piacon tartott pozícióinak számáról (pozíciójelentések). Ezeket a pozíciójelentéseket benyújtják az érintett illetékes nemzeti hatóságoknak, és azokat az ESMA hetente közzéteszi.

A 600/2014/EU rendelet (MiFIR) 26. cikke szerint a piaci szereplőknek jelenteniük kell továbbá a nemzeti hatóságoknak a kibocsátási egységekkel és az azokkal kapcsolatos származtatott termékekkel folytatott valamennyi pénzügyi ügyletük részleteit, beleértve a tőzsdén kívüli ügyleteket is (ügyletjelentési kötelezettség). Az 596/2014/EU rendelet (a piaci visszaélésekről szóló rendelet) 16. cikke szerint valamennyi piaci szereplőre szigorú szabályok vonatkoznak a piaci visszaélések megelőzése érdekében, ideértve azt a jogi kötelezettséget is, hogy az illetékes pénzügyi hatóságoknak be kell jelenteniük a gyanús kereskedési magatartást.

A piaci szereplőknek jelenteniük kell a kibocsátási egységekre és az azokkal kapcsolatos származtatott termékekre vonatkozó ügyleteiket a szén-dioxid-piac felügyeletéért felelős illetékes nemzeti hatóságoknak. Európai szinten tevékenységeiket az ESMA koordinálja, ahogy más pénzügyi eszközök esetében is.

([1]) HL L 130., 2023.5.16., 134. o.

A bevételek felhasználása

A Bizottság úgy véli, hogy a 2003/87/EK irányelv 3d. cikkének (4) bekezdése, 10. cikkének (3) bekezdése és 30d. cikkének (6) bekezdése nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy nemzeti szintű forrásokból bármilyen összeget elkülönítsenek. Az említett irányelv meghatározza a bevételek forrását, és egyben általános célokat állapít meg a tagállamok számára, amelyek közül választhatnak a bevételek felhasználását illetően.

A Bizottság megerősíti, hogy a tagállamoknak nem kell elkülöníteniük a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítéséből származó bevételeket, hanem e bevételek „pénzügyi értékével megegyező összeget” is felhasználhatják.